

โครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

โครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข คู่ชุมชน”
แปลงครัวเรือนต้นแบบ นายพัฒนา ศรีสุตา
บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๓ ตำบลสำนักท้อน
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๑ ไร่

โครงการพัฒนาชุมชนใส่สะอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ถอดองค์ความรู้ และสรุปผลการดำเนินงาน
พื้นที่ต้นแบบตามโครงการนวัตกรรมในการสร้างความโปร่งใส
ตามโครงการ “พช. พอเพียง : สานพลัง ปันรัก ปันสุข ชุมชน”
แปลงครัวเรือนต้นแบบ นายพัฒนา ศรีสุตา บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๓ ตำบลสำนักท้อน
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่ ๑ ไร่

กรมการพัฒนาชุมชนได้น้อมนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชนบทตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดทฤษฎีใหม่เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสุขดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยได้น้อมนำศาสตร์พระราชาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วม การพึ่งพาตนเอง เพื่อให้สามารถบริหารจัดการตนเองและชุมชนให้มีความสุขได้อย่างยั่งยืน และขยายผลความสำเร็จ เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็งขึ้น โดยดำเนินการนำร่องกับสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง มูลนิธิสิริกรรมธรรมชาติ และภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง ๗ ภาคี ได้แก่ ภาคีรัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคสื่อมวลชน

ในส่วนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านฉาง มีการดำเนินการเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติในโครงการพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา โดยขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. วิธีการ/ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดตั้งกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมและความสามารถในการเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. วิเคราะห์และจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมของพื้นที่ เพื่อให้สามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีคุณภาพ และขีดความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีศักยภาพ และความสามารถขยายผลการปฏิบัติสู่พื้นที่โดยรอบ โดยคำนึงถึงโอกาสในการต่อยอดขยายผลและความคุ้มค่า

กลยุทธ์การพัฒนา

๑) การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ : Place ดำเนินการภายใต้ ๓ หลักการ ประกอบด้วย ช่อม เสริม สร้าง

๒) การพัฒนาคนและเครือข่าย : People ประกอบด้วย ครูพาทำ คลัสเตอร์ เขาวชน โคนง นา

๓) การพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ : Product ประกอบด้วย

ผลผลิตปลอดภัย หมายถึง การสร้างความมั่นคงทางอาหารเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดย

▶ สร้างเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์

▶ สร้างกระแส “โคก หนอง นา แหล่งอาหารเพื่อสุขภาพ เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน”

ออมและแบ่งปัน หมายถึง การเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมเพื่อการพึ่งตนเองอย่าง ยั่งยืน โดย

▶ ส่งเสริมธนาคารเมล็ดพันธุ์ ธนาคารผลผลิต

▶ ส่งเสริมการออม หรือจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การรณรงค์เพิ่ม สมาชิกและเพิ่มเงินสัจจะ

▶ ส่งเสริมการแบ่งปันกันเอง/ครัวเรือนยากจน/กลุ่มเปราะบาง เช่น ผลผลิต เมล็ดพันธุ์

แปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยการ

▶ ส่งเสริม ๑ พื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (HLM) ให้มี ๑ ผลผลิต สู่ตลาด

▶ ส่งเสริมการอนุรักษ์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้อาหารพื้นถิ่น

▶ สร้างคลัสเตอร์ หรือเครือข่ายผลผลิต แปรรูป และการตลาด

๔) การส่งเสริมการตลาด : Promotion หมายถึง การส่งเสริมการตลาดและจัดจำหน่าย ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ใกล้เคียง ใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับชุมชน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด

๕) ขยายผลและเผยแพร่ : Pass on Perfect หมายถึง การขยายผลการดำเนินงานและการเสริมสร้างการรับรู้ให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะในวงกว้าง โดยการ

๔. พัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ตามแนวทางและแผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ ต้นแบบที่กำหนด

๕. กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำ และถอดบทเรียนความสำเร็จการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ ต้นแบบฯ

๖. ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบ

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ

จาก ๗ ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคสื่อมวลชน หรือจากภาคที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านฉาง (ภาครัฐ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิต

ชื่อหน่วยงาน เทศบาลตำบลสำนักท้อน (ภาครัฐ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** สนับสนุนด้านงบประมาณบุคลากรในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านฉาง (ภาควิชาการ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การพัฒนาพื้นที่ตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ ผลผลิตปลอดภัย ส่งเสริมความรู้ภาควิชาการการเกษตร

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานประมงอำเภอบ้านฉาง (ภาควิชาการ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** สนับสนุนพันธุ์ปลา และองค์ความรู้

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (ภาควิชาการ) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การพัฒนาสินค้าประเภทอาหารให้ ปลอดภัย ข้อเสนอแนะด้านสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน วัดสระแก้ว (ภาคศาสนา) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การบูรณาการตามแนวทางวัด ประชา รัฐ สร้างสร้าง การใช้หลัก “บวร” ใช้หลักศาสนาในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ชื่อหน่วยงาน กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน, อาสาพัฒนาชุมชน, (ภาคประชาชน) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ

ชื่อหน่วยงาน กลุ่มบริษัทดาว (ภาคเอกชน) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** เป็นช่องทางการตลาด จำหน่ายผลผลิต

ชื่อหน่วยงาน คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน/ตำบล (ภาคประชาสังคม) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่

ชื่อหน่วยงาน นักข่าว/นักประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ (ภาคสื่อมวลชน) **เกี่ยวข้องในเรื่อง** การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่